

Inez van der Ham
revalidatiearts Rotterdam,
lid van Comité Vrije Artsenkeuze

KEUZEVRIJHEID IS WASSEN NEUS

Artikel 13 zet chronisch zieken klem

De aanpassing van artikel 13 van de Zorgverzekeringswet ontnemt chronisch zieken en gehandicapten niet alleen de mogelijkheid van een vrije artskenkeuze. Zij zijn evenmin in de positie om van zorgverzekeraar te veranderen.

Maandag jl. is het wetsvoorstel 'Verbod op verticale integratie' ofwel de wijziging van artikel 13, die de vrije artskenkeuze regelt, in de Eerste Kamer behandeld. Wie denkt dat er na deze wetswijziging genoeg te kiezen blijft voor zijn patiënten, heeft het goed mis. De consequenties, zeker voor chronisch zieken en gehandicapten, zijn groot. En de vrijheid om naar een andere verzekeraar over te stappen is een wassen neus.

'Stemmen met de voeten'

De minister gaat ervan uit dat patiënten, als zij niet tevreden zijn over hun polis, een keer per jaar kunnen overstappen naar een andere verzekeraar; zij kunnen 'stemmen met de voeten'. Maar voor chronisch zieken en gehandicapten is dit geen reële optie. Ten eerste wordt artikel 13 namelijk uitgebreid met een artikel 13A: 'Aanspraak wijkverpleging', vanwege het onderbrengen van het PGB voor verzorging en verpleging bij de zorgverzekeraar. Iedere zorgverzekeraar richt dit op zijn eigen voorwaarden in, en er zijn uiteenlopende tarieven voor professionele hulpverleners. Als een patiënt die een PGB heeft, besluit om naar een andere zorgverzekeraar over te stappen, vervalt

het PGB. Er moet dan opnieuw een aanvraagprocedure worden doorlopen. PGB-houders kunnen u vertellen: die procedure is arbeidsintensief, kost veel tijd en is risicovol in verband met nieuwe bezuinigingsmaatregelen.

Het PGB waarmee zorg op een zelf gekozen tijdstip en met zelf gekozen hulpverleners wordt gegeven maakt dat gehandicapten, ook kinderen, in staat zijn om zelfstandig te wonen en met hun families. Zonder deze extra zorg zal een deel van deze mensen zich gedwongen zien om naar een instelling te verhuizen.

Ook is voor groepen chronische patiënten, zes weken voor ingang van de nieuwe wetgeving, nog veel onduidelijk: bijvoorbeeld of zij in 2015 onder de Zorgverzekeringswet vallen of onder de Wet langdurige zorg (Wlz).

Hoe kunnen chronische patiënten in vredesnaam op deze ingrijpende veranderingen anticiperen en op dit moment een juiste polis uitkiezen? Daar komt nog bij dat de aanstaande gecontracteerde zorgverleners en ziekenhuizen nog niet bekend zijn, en patiënten dus niet weten in hoeverre de huidige zorgverleners binnen de gekozen polis blijven vallen. Uit staatsrechtelijk en democratisch oogpunt is het op zijn minst bijzonder te noemen dat een nog te behandelen wetsvoorstel reeds wordt uitgevoerd in de polissen van 2015.

Gevangen

Naast deze grote hinderpaal, zijn er andere hindernissen te overwinnen bij het wisselen van zorgverzekeraar voor patiënten met chronische aandoeningen. Zo wordt er, ook door zorgverkeeraars, aangegeven dat er risicoselectie, dat wil zeggen sturing op laagcomplexiteit doelgroepen, plaatsvindt. Verder is het zo dat voor de aanvullende verzekering geen acceptatieplicht geldt, en zijn door de ver-

schraling van de basispolis, veel chronisch zieken afhankelijk van de aanvullende polis. Bovendien rekenen verschillende verzekeraars extra kosten indien basis- en aanvullende verzekering bij verschillende maatschappijen worden afgesloten.

Tot slot zijn de hulpmiddelen die de zorgverzekeraar in bruikleen verstrekt – verbandmateriaal, een hulphond, medische apparatuur – beperkt en moeizaam overdraagbaar naar een andere verzekeraar, omdat ieder zijn eigen inkoopbeleid heeft.

Kortom, het 'stemmen met de voeten' is voor chronisch zieken en gehandicapten een illusie.

In werkelijkheid blijkt keuzevrijheid slechts beschikbaar voor een selecte groep. Burgers met een ruime beurs kunnen kiezen voor een (steeds) duurder restitutiepolis. Chronische patiënten en gehandicapten zitten 'gevangen' bij dezelfde zorgverzekeraar.

Iedereen kan onverwacht ziek of chronisch patiënt worden en het is onmogelijk om daarop te anticiperen met een keuze voor een zorgverzekeringspolis.

Wat adviseert u een chronische patiënt in uw spreekkamer die vraagt, welke zorgverzekering hij het beste kan kiezen? ■

contact

ivanderham@hotmail.com
cc: redactie@medischcontact.nl
@lvderHam

Geen belangenverstrengeling gemeld

web

Eerdere MC-artikelen en recente nieuwsberichten over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.